

Anders Borgs: Tal på Moderaternas Kommunala Rikskonferens 2010

Talare
Anders Borg
Finansminister

Datum
16 april 2010

Plats
Göteborg

Kära vänner!

Det är trevligt att se så många samlade i Göteborg! Vi har nu lite mindre än 160 dagar kvar till valdagen. Det är 160 dagar kvar och vi ligger efter. Det betyder att vi har 160 dagar av väldigt hårt arbete framför oss. Vi måste föra ett mycket allvarligt samtal med väljarna om läget i landet. För det här är det kanske viktigaste valet vi kommer att få uppleva.

Det är ett vägval för Sverige och det är vår uppgift att säkra att vi får ett nytt mandat för att fortsätta en förnyelse. Det vi har åstadkommit under de här åren, det vi har gjort när det gäller att ta Sverige ur krisen, hålla ordning och reda på offentliga finanser, förstärka arbetslinjen, påbörja vägen tillbaka till full sysselsättning, det måste ni föra ut till väljarna.

Vi måste också ta en diskussion med väljarna om vad vi har för alternativ. I val gör man ett val mellan två regeringsalternativ. Vad vill vi ha för regeringen i landet? Vill vi ha en regering som fortsätter att bygga ut arbetslinjen, som satsar på välfärdens kärna, som prioriterar starka offentliga finanser och som kan regera tillsammans. Eller vill vi ha en grupp som inte har styrt Sverige, som har som grundläggande idé att föra en politik som är ett med kirurgisk precision utformat jobbstopp? Ett miljöparti vars grundläggande idé är att höja skatter som gör att människor kommer att ha svårt att leva kvar på svensk landsbygd.

Vi ska begära ett nytt mandat. Ett nytt mandat för att fortsätta med arbetslinjen, fortsätta att bygga kunskap, fortsätta att bygga sammanhållning. Och det är det ni måste tala med väljarna om under de kommande 160 dagarna. Tittar vi på vad vi har åstadkommit under den här mandatperioden har vi anledning att vara stolta. Vi har offentliga finanser som är starkare än praktiskt taget varje annat europeiskt land.

Greker, portugiser, spanjorer och engelsmän. De är nu i sitsen att de ska föra diskussioner om hur de ska skära ner i välfärden, dramatiskt höja skatterna, hur återhämtningen ska mötas av att man på varje punkt får strama åt för att återställa offentliga finanser i fritt fall. Europas välskötta ekonomier: Tyskland, Frankrike, till och med Danmark och Finland ska föra diskussioner om hur man höjer skatter och skär ner i utgifter.

Vi är det enda landet som kan föra en diskussion om att vi kan gå vidare med reformpolitik, att vi kan bygga ut välfärd, att vi kan höja standarden på våra skolor och vår barnomsorg, att vi kan samtidigt diskutera att överväga skattesänkningar.

Sedan jag blev finansminister har vår skuldsättning minskat från nära nog 46% av BNP till 41% av BNP. Vi har alltså [applåder] under kanske den svåraste ekonomiska krisen sedan depressionen minskat landets skuldsättning. Vi har inte lånat till skattesänkningar, vi har inte lånat till extra pengar till kommunerna, vi har inte lånat till att bygga nya järnvägar och vägar. Vi har amorterat på skulderna men vi har också sparat i ladorna så att när de dåliga tiderna kom hade vi möjligheter att satsa, vi hade möjligheter att göra extra för att ta Sverige ur krisen. Och vi ska vara förberedda, vi ska se till att vi kommer tillbaka till överskott, vi ska bygga ett land som är så solitt att det står tryggt i en världsekonomi som präglas av de här kasten och bekymren.

Kära vänner, vi har hanterat den här krisen. Det är naturligtvis så att det har varit en dramatik i detta. Världen stannade av, stod still, periodvis hösten 2008. Det slår mot ett land som Sverige. Vi är exportberoende, vi har en tung basindustri. Vi är beroende av världsmarknaden. Men vi har gjort vad vi har kunnat och vi hade en styrkeposition att utgå ifrån. Vi har gett extra pengar till kommunerna, 17 miljarder i år, det är 27 miljarder i nivåhöjning 2011. Vi har byggt ut arbetsmarknadspolitiken. Vi tror inte att aktiv arbetsmarknadspolitik är ett universalmedel för att skapa sysselsättning. Men i kristider får man ta till alla metoder man kan för att rädda kvar människor på arbetsmarknaden. Vi har byggt ut 100 000 i åtgärder och utbildningsplatser under de här åren. Det är för att hålla människor kvar, för att det är så viktigt att arbetslöshet inte övergår i utanförskap.

Vi har investerat i infrastruktur för att dämpa fallet i byggsektorn; ROT-avdrag,

allt det här för att hålla upp aktiviteten när världsmarknaden sviker. Vi har försökt hjälpa företagen att hantera det. Vi har sänkt arbetsgivaravgiften, vi har sänkt bolagsskatten, vi har bedrivit en riktigt keynesiansk politik. Vi har i kristid sänkt skatten med tio miljarder för pensionärer och med betydande belopp också för löntagare. Det är för att om hushållen har lite mer pengar... Om hushållen har lite mer pengar i kris då har de också lite bättre möjligheter att hålla spinn i hjulen. Det är krispolitik. Det har vi kunnat göra, vi har överskott tillbaka 2012, vi är tillbaka på åttio miljarder i överskott 2014; samtidigt som vi klarat krispolitiken.

Vi har under de här åren kunnat förstärka arbetslinjen. Det är idag väsentligt mer lönsamt att arbeta. För låg- och medelinkomsttagare är Sverige idag ett land som har skatter som genomsnittet av andra industriländer. Vi har reformerat arbetslöshetsförsäkringen – arbetslöshetsförsäkringen som slutade vara försäkring och blev ett bidragssystem. Det har vi gjort om så att det är ett omställningssystem. Man ska ha inkomsttrygghet om man är sjuk, om man förlorar sin arbetsförmåga eller om man blir arbetslös. Men systemen måste vara byggda så att man kommer tillbaka till arbete. Systemen måste vara byggda så att ekonomin kan växa utan att vi får kostnadsökningar, inflation och annat som bromsar och slår till.

Vi har byggt om – naturligtvis väldigt tufft – hela sjukförsäkrings- och förtidspensionssystemet. Det är inte lätt att reformera ett system där det tidigare fanns sex- sjuhundra tusen människor som var beroende av det och som nu – under de här åren – har minskat med 80 000 i sjukförsäkringen och 80 000 i förtidspension. Den utvecklingen fortsätter neråt de närmsta åren om vi får hålla kvar den här politiken. Det är inte lätta beslut, vare sig för människor, för försäkringskassan, arbetsförmedlingen eller för samhället att ta men det är absolut nödvändigt. Ett samhälle kan inte bygga på att vi vid varje kris för bort människor till aktiva åtgärder som går i rundgång med A-kassan för att så småningom lämnas utanför arbetsmarknaden permanent. Arbetslinjen måste alltid gälla: Alla som vill och kan arbeta ska också ha en möjlighet att arbeta.

Har den här politiken då spelat någon roll? Har det betytt något för Sverige att vi har varit ansvarsfulla, att vi har vågat ta tuffa beslut? Jag vill påstå att det haft en historisk betydelse. En kris av den dignitet som vi har upplevt - vi har tappat 7 procent i produktion – det är mer än under 90-talskrisen. Den skulle med alla normala historiska mönster leda till en arbetslöshet på 12 procent. Vi tappade

500 000 jobb i 90-talskrisen. Vi trodde att vi skulle tappa 300 000 jobb i den här krisen. Vi har haft en kris – den värsta sedan depressionen – sysselsättningen är 100 000 lägre än vad den var på toppen 2008. Men vi har i år 50 000 fler sysselsatta än vi hade 2006. Vi har inte en arbetslöshet [applåder] som landar på 12 procent, den stannar på 9. Och vad betyder det? Jo, det farligaste som kan hända i en kris är att människor kommer ut från arbetsmarknaden för det är en allvarlig risk för att de då aldrig kommer tillbaka. Att vi har bromsat uppgången i arbetslöshet, att vi har hindrat att sysselsättningen faller, att vi har fyllt i med efterfrågan; det är en historisk bedrift och den är avgörande även när vi blickar framåt.

Eftersom arbetslösheten inte har ökat har vi bättre förutsättningar att också minska den. Nästa år räknar vi med en sysselsättningsökning på 30 000, vi är tillbaka på sysselsättningsnivån vi hade före krisen 2012. Sammantaget under nästa mandatperiod räknar både vi och Konjunkturinstitutet med en sysselsättningsökning på 150 000. Vi är på väg ur krisen. Vi är på väg ur krisen med mindre skadeverkningar på offentliga finanser, mindre skadeverkningar på sysselsättning och mindre skadeverkningar på välfärd och rättvisa än vad som skulle kunna ha skett. Och det är tack vare arbetslinjen, tack vare reformerna, tack vare att vi har orkat stå för de tuffa besluten och säkrat att det alltid ska löna sig att arbeta och att alla som vill och kan ska ha ett arbete.

Våra reformer har inte bara handlat om krishantering och arbetslinjen. Kom också ihåg att om vi blickar tillbaka över de här åren så kommer det som har hänt, det som är på väg att ske och det som ska ske inom skolan att spela en väldigt stor roll. Hur bygger vi ett samhälle som hänger ihop? Hur säkrar vi att människor, oavsett var de är födda och vad de har för bakgrund, kan forma sitt liv? Vad är nyckeln till det? Skolan. Lärarna. Klassrummet. Kunskapen. Grunden för att få bygga sitt liv, att man får en start i livet som gör att man kan bygga sig trygghet – vi vet att de som har en sämre utbildning står mycket svagare i kristider på arbetsmarknaden, att de om de blir arbetslösa hamnar långt bak i kön. Människor med bra utbildning är trygga. Utbildning är också nyckeln till att vi ska ha råd med vår välfärd, att vårt välstånd ska finnas där och våra företag.

De företag vi har i Sverige är nästan alltid bäst i världen. Vet ni varför de är bäst i världen? Det är för att de har anställda, medarbetare, personal som är bäst i världen. Det är den norm vi ska ha. Vi ska inte ha normen att vi är åtta, nia, tia

på matematik i några undersökningar. Vi ska tillhöra de absolut bästa därför att vi vill ha de bästa lönerna, den bästa välfärden, det bästa välståndet, de bästa möjligheterna att ta hand om människor. Då är kunskapen avgörande. Vi måste fortsätta bygga vidare på de oerhört centrala kunskapsreformer som Jan Björklund har inlett.

Varför säger jag det? Jo, därför att en del av krishanteringen är att hålla ihop landet. Det finns få länder som i så stor utsträckning präglas av sammanhållning som Sverige. Och det är så det ska vara i en kris: man sitter i samma båt, man rör tillsammans, man anstränger sig ihop för att ta ett land ur kris. Hur bygger vi ett samhälle som hänger ihop, där människor känner gemenskap och solidaritet med varandra? Jo, det gör vi när vi har bra utbildning och en väl fungerande arbetslinje. Om vi sedan kompletterar det med välfärd, sjukvård och äldreomsorg och allt vad det är efter behov, då har vi en bra politik för att hålla ihop landet. Men de två första pelarna är arbetslinjen och kunskap, det är så vi bygger ett land som står starkt och tar sig igenom kriser med sammanhållning och gemenskap.

Val är val. I val väljer man mellan alternativ. Vi måste också få till stånd en diskussion om oppositionens politik. De begär regeringsmakten. Inte bara för att ta över statsrådsstaburettarna; de begär regeringsmakten för att styra landet. De begär regeringsmakten för att få lägga om kursen. Låt mig beskriva vad det är som kommer att hända då. Den avgörande frågan nu det är: När kommer jobben? Hur snabbt får vi en efterfrågan i ekonomin att slå över i att företagen vågar och vill anställa? Och hur länge kan jobben öka? Det här är nyckeln till att vi ska komma tillbaka, så att vi ser att arbetslösheten går från nio till åtta, från åtta till sju och från sju till sex. Det är den utvecklingen vi vill se. Vi har förhindrat att den kommit upp till tolv, det är en bra början, men ska vi klara oss ur krisen och ha full sysselsättning då måste efterfrågan finnas där och det måste finnas någon som vill, kan och har råd att anställa. Och den sysselsättningstillväxten måste då fortsätta en längre tid.

Hur gör man då om sätter sig ner med den kanske lite märkliga tanken: Hur ska jag förhindra det här? Vilka åtgärder skulle jag föreslå om jag tänkte genomföra ett jobbstopp? Jag tror inte att det är så oppositionen har tänkt men om de hade tänkt så har de lyckats väl, för den politik de har den är som en lärobok för att stoppa en konjunkturåterhämtning och en jobbtillväxt och se till att arbetslösheten biter sig fast.

Det första de föreslår är att vi fördubblar arbetsgivaravgifterna för unga människor. Tar upp dem från 55 till 33 procent omedelbart. Det är tio miljarder. Det är inte lite pengar; det är en lönekostnadsökning som nära nog – åtminstone om vi tittar på metallavtalet och handelsavtalet som precis har slutits – det är nära nog en extra avtalsrörelse. Inte fullt ut men nära nog en extra avtalsrörelse. Där har arbetsgivaren, fackföreningar, ansvarfulla parter slutit avtal där de har försökt väga in ”Vad klarar företagen?”, ”Vad har vi råd med?” så att vi också kan få en sysselsättningstillväxt. Då kommer Tomas Östros, Mona Sahlin och säger att ”Det var en bra grej det där med avtalsrörelsen, att ni tog ansvar, vi tar och fördubblar det.”

Jag kan tala om för er vad som händer då, om man i ett tidigt skede av en återhämtning lägger på en extra avtalsrörelse. Då blir det färre jobb därför att det blir dyrare att anställa. Det är nämligen så att vi har redan väldigt många unga människor som är i anställning. Höjer man arbetsgivaravgifterna så stiger de samlade personalkostnaderna följaktligen och då blir det naturligtvis så att det dröjer längre innan man vågar anställa. Om man sedan lägger till det psykologiska – det är mycket psykologi i all ekonomi – om man lägger på ett RUT- och ROT-avskaffande, tar tillbaka förmögenhetsskatten, försämrar riskkapitalmarknaden, höjer skatten för löntagare och företagare, ja vad händer då? Ja, då försämrar man företagsklimatet.

Lägger vi till diskussioner om att avveckla kärnkraft och energiförsörjning då försämrar man företagsklimatet och investeringsklimatet ännu mer. Då dröjer det innan jobben kommer. Och vi vill ha en återhämtning som präglas av att vi får många jobb. Och det blir inte bättre av att vi beaktar vänsterpartiet och miljöpartiet. Vad händer om vänsterpartiet får inflytande? Jo, då höjs arbetsgivaravgifterna med en procent till och bolagsskatten höjs därtill. Får miljöpartiet inflytande då höjs bensinskatten med två kronor. Och då ska vi ha klart för oss att då dras köpkraften in.

Titta på handelsavtalet: ungefär fyra hundra kronor. Och då kommer Mona Sahlin och Tomas Östros och säger att tre hundra av dem tänkte vi ta för vi ska dra in det fjärde steget i jobbskatteavdraget. Sedan tänkte vi lägga på den här extra lönekostnaden, sedan blir det ungefär en hundring kvar. Ja, det är väl ungefär de pengar som miljöpartiet drar in i höjd bensinskatt.

Nyckelfrågan i en ekonomi, när man ska hantera jobb och sysselsättning, det är att jobben kan fortsätta komma under lång tid. Det är nyckeln, att man under lång tid kan ha en så stark tillväxt att jobben kommer. Vad är nyckeln till det? Jo, det är tre saker: Att man 1) har efterfrågan, 2) att man har löneavtal som gör att kostnaderna fungerar och 3) att man inte går in i flaskhalsar. Om man då har de här förutsättningarna, för det är vad vi har – vi har en tillväxt på 2-3 procent de kommande åren, vi har nu avtal på 2-3 procent – när produktiviteten då kommer tillbaka på en sisådär 2,5-3 procent då har vi en väldigt förmånlig konkurrenssituation. Då har vi god efterfrågan och stark konkurrenskraft och då kommer jobben.

Om man i det läget drar tillbaka arbetslinjen... Om man i det läget drar tillbaka arbetslinjen och tittar på hur de har satt ihop politiken: jobbskatteavdrag, det ska man plocka tillbaka, A-kassan ska bli ett bidragssystem. De försäkringsbaserade avgifterna ska försvinna, försäkringen ska bli under längre tid och med högre ersättning. 14 miljarder! Det är inte så att socialdemokraterna i sin budget satsar på pensionärer, på infrastruktur, på kommuner. Det är 14 miljarder till A-kassa, det är 17-18 miljarder till att bygga ut bidragssystemen och arbetsmarknadspolitiken. Det är nyckeln. Man höjer skatten och bygger ut bidragssystemen. Det betyder att det lönar sig sämre att arbeta, att det lönar sig för färre att röra sig geografiskt, att vara beredd att ta jobb i en ny bransch, att satsa på att verkligen ta sig in i ett nytt jobb. Och det är klart att vad händer då, jo då kör svensk ekonomi in i flaskhalsar. Då kommer kostnaderna, då kommer prisstegringarna, då kommer efterfrågan att dämpas och då kommer sysselsättningen dämpas.

Detta är kärnan i det socialdemokratiska jobbstoppet, skickligt utformat! Först drar man tillbaka reformerna så att det blir dyrare och färre som vill anställa, sedan drar man på med att ta tillbaka arbetslinjen så att ekonomin fungerar sämre. Då har man effektivt lagt två jobbstopp som tillsammans blir ett jobbstopp i svensk ekonomi.

Då kan vi vara helt säkra på att då sjunker inte arbetslösheten, då får vi inte den utveckling vi önskar, där arbetslösheten går från 9 till 8, till 7, till 6 procent. Då låser den sig, då har vi ett samhälle som präglas av långvarig och hög arbetslöshet. Det är ett samhälle som dras isär. Det är ett samhälle som vare sig klarar välfärd, rättvisa eller sammanhållning. För tappar man arbetslinjen då vidgar man, då slår man in kilar i ett samhälle så att människor inte längre

känner samhörighet och att samhället håller ihop.

När jag förbereder riksdagsdebatterna då (var det faktiskt så att då gjorde jag så att jag tog), jag går nästan alltid ut i de sörmländska skogarna hemmavid i flodaforsbygden, sörmlandsleden, och sätter mig på en kulle och tittar och funderar lite. När jag satt där så tänkte jag – jag skulle naturligtvis ha en replik med miljöpartiet också – att vad betyder det här för min bygd? Vad betyder miljöpartiets politik hemma hos mig? Miljöpartiet de är en del av den rödgröna alliansen. De vill höja bensinskatten med två kronor. En normal familj åker kanske femtonhundra mil. Många som har lite längre pendlingsavstånd, eller där båda måste åka, åker tre tusen mil. Somliga pendlar, som människor gör hemma hos mig, mellan Katrineholm och Stockholm tio mil, ibland till och med varje dag.

De vill passa på att förstärka den här politiken med en kilometer skatt på två kronor. För varje lastbil som går ska två kronor per kilometer betalas till staten. De vill avveckla kärnkraften och energiförsörjningen på sikt. De vill lägga nya miljökrav och kostnader på basindustrin, de vill dra tillbaka mycket stora delar av våra väginvesteringar. De vill återskapa djurskyddsmyndigheten och skärpa regelverket för djurhållning, de vill ta tillbaka ROT- och RUT-avdrag.

När jag satt där på kullen hemma så funderade jag, vad gör människor hemma hos mig? De röjer skog, de avverkar skog, de driver skogsbruk. Jag har flera gårdar i närheten av mig där man har köttållning, man har köttålljur. Man kör och transporterar timmer, man kör virke till vår skogsindustri. Det är många i mina bygder, eftersom vi har Scania och SKF i närheten, som är beroende av den stora tunga bilindustrin. Vi har också många som kör de här lastbilarna med timmertransport. Vi har jordbruk.

Praktiskt taget de flesta jobb vi har på landsbygden i privat näringsliv påverkas av miljöpartiets politik. Det är de här näringarna, skogsbruket, jordbruket, beroendet av transportsektorn, det är de näringar som människor lever av ute på landsbygden. Och det är inga små förändringar man gör. Två kronor i bensinskatt är mycket pengar. Två kronor i dieselskatt är mycket pengar om en skogsmaskin drar femton liter i timmen. Två kronor i kilometerskatt; har man en långtradare på fjårrtransport så är det två, trehundra tusen kronor i ökade kostnader i en bransch med mycket tunna marginaler. Det här är en mycket allvarlig politisk strategi som miljöpartiet väljer. Människor som lever på

landsbygden har tuffa villkor som det är. Jag är övertygad om att miljöpartiets politik skulle förvärra utflyttningsproblemen.

Vi kan alla tycka att det är bra med ett miljöparti som står upp för att vi ska klara klimatfrågan, det är bra att man i Stockholm vinner många unga väljare och framstår som moderna och allt vad det nu är. Men det är väl ändå så att människor ska kunna leva i hela Sverige. Det är väl ändå så att det också finns ett värde i att människor kan bo utanför storstäderna, verka på landsbygden och leva i hela den svenska naturen.

Kära vänner, vi går till val. Vi har lite mindre än 160 dagar kvar att tala med väljarna. Vårt mandat, det vi begär för de kommande fyra åren, är väldigt tydligt. Vi ska fortsätta att ta ansvar för offentliga finanser. Vi ska säkra att när vi går in i nästa kris, för den kommer, då ska vi igen ha överskott i staten, i kommunerna, vi ska ha ordning och reda på våra offentliga finanser, vi ska ha samlat i ladorna så att vi har beredskap att en gång till säkra att Sverige är ett land med stabilitet som kan ta sig igenom en kris.

Vi ska begära ett fortsatt mandat för arbetslinjen. Full sysselsättning ska vi återskapa. Det betyder att vi under de här åren måste göra mer på varje område så att det blir fler som vill anställa så att företag skapas, så att företag vill anställa, så att man investerar, så att man bygger ut ny produktion. Så att människor... så att det lönar sig att arbeta för människor så att vi kan bredda vägarna tillbaka, öka anställningsbarheten, förstärka möjligheterna för människor att stå på egna ben.

Vi ska naturligtvis begära ett mandat för att säkra kunskapspolitiken. Kunskapen är en central del av vår politik. Jan Björklund har påbörjat ett viktigt arbete för att återskapa kunskapsskolan. Vi ska tillsammans med Folkpartiet och Jan Björklund fortsätta det arbetet under nästa mandatperiod.

Vi ska självklart prioritera välfärdens kärna. Vi moderater vill ha ett samhälle som präglas av sammanhållning. Då vet vi att om alla kan få vård och omsorg efter behov och inte efter inkomst då skapar vi en bra omfördelning av livschanser, en bra omfördelning av livsmöjligheter. Det är vårt sätt att säkra sammanhållningen. Det är arbetslinjen och kunskap. Det inte att vi ska fördela om med skatter och bidrag för då undergräver vi arbetslinjen. Vi ska skapa förutsättningar för människor genom att prioritera välfärdens kärna och

därigenom skapa rättvisa och förutsättningar för sammanhållning.

Det här är vårt mandat. Vi begär mandat för att fortsätta arbeta för starka offentliga finanser, vi begär ett mandat för att fortsätta att förstärka arbetslinjen. Vi vill fortsätta att förstärka kunskapslinjen. Vi ska fortsätta att prioritera välfärdens kärna för att vi vill ha ett samhälle som präglas av frihet, sammanhållning, rättvisa. Det är det vi ska tala med väljarna om under de kommande 160 dagarna.

Tack så mycket!

Taggar

2010, 2010-tal, Man, Moderaterna, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/anders-borgs-tal-pa-moderaternas-kommunala-rikskonferens-2010>